

STEKLAR

Celje - skladišče

D-Per

545/1988

1119881647, OKT/NOV

COBISS o

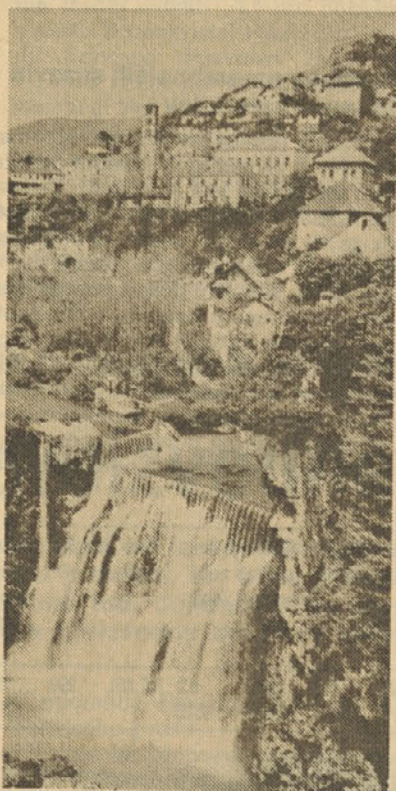
OSREDNJA KNJ.: CELJE

**Glasilo OZD STEKLARNE »BORIS KIDRIČ« in STEKLARSKE ŠOLE
 Leto 16 Rogaška Slatina oktober – november 1988**

Čestitka za dan republike!

Ob 29. novembru –
dnevu republike
čestitamo vsem
sodelavcem,
vsem njihovim
svojcem in krajanom
Rogaške ter vsem
delovnim ljudem in
občanom širom po
domovini!

Organi samoupravljanja
in družbenopolitične organizacije
Steklarne in Steklarske šole
ter uredništvo Steklarja

Preberite!

Rahlo izboljšanje
poslovnih dosežkov 2

Posodobiti proizvodne
kapacitete! 3

Predlog delovnega
koledarja za 1989 4

Vzpodbudne prodajne
napovedi! 5

Manj govorjenja,
več odgovornega dela! 6

Informacijski sistem
Steklarne Boris Kidrič

Uvedba kontrole
bolniškega staleža 7

Linea, nova prodajalna 8

Ameriški dnevnik 9

Priznanje za Steklarno
in Tihomirja Tomiča

Častitljivi jubilej! 13

Rentabilna kvalifikacija

Gasilske sirene vedno
znova tulijo 14

Kadrovske
zanimivosti 15

Za razvedrilo 16

Vabilo upokojevcem!

Vabimo vas na tradicionalno srečanje upoko-
jencev, ki bo letos 26. 11. 1988 ob 15. uri v prosto-
rih Delavske restavracije Steklarne. Za prevoze
bo poskrbljeno kot običajno.

Vljudno vabljeni!

Konferenca sindikata
in kolektiv Steklarne

Poslovanje naše delovne organizacije po devetih mesecih

Rahlo izboljšanje poslovnih dosežkov!

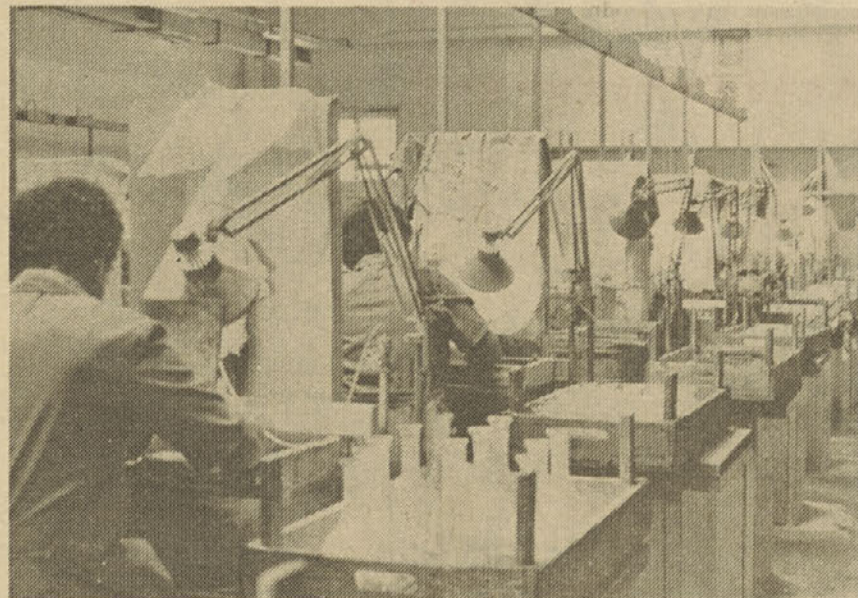
Že so za nami tri četrtine poslovnega leta in prav je, da si nekoliko podrobneje ogledamo nekatere osnovne značilnosti našega poslovanja. Povečan fizični obseg proizvodnje, zopet močno povečanje izvoza, izredno hitro naraščanje poslovnih stroškov in vendarle nekoliko boljši poslovni rezultati – so osnovne značilnosti poslovanja.

Zaposlenost in izkoristek delovnega časa

Delež učinkovitih ur v skupnih urah je proti lanskemu tričetrtletju nekoliko manjši. Ure bolezni so se povečale za 20%, močno pa je porastlo število nadur predvsem v tozdih Osnovna izdelava, Dekor in Kristal. Res je, da so bile te nadure potrebne zaradi nujnosti povečane proizvodnje, treba pa je opozoriti na dejstvo, da je republiški davek na nadure visok (37,5% od realnih ur za delavce iz SRH, in 25% za SRS), in je zato v interesu DO, da se za potrebno delo čimbolj izkoristijo redne delovne ure, ki niso obdavčene.

tabela št. 1

OZD	Ø št.	ind	ure Bo	index	Ure	ind.	Ø za	% del.	Nad.	ind. 87/	Efekt.
brez tozd	zap. po	88/87	skupaj	88/87	porod.	88/87	posl.	v boln.	ure	88	ure v
11	stan.				dop.		v boln.	stal.			skup.
	konec						stal.				urah
	mes.										
skupaj	2102	105	223.214	120	124.034	107	126,3 (104,8)	6,2 (5,3)	117.951	299	78,6 (79,0)

Občutno povečana proizvodnja svinčenega stekla v letošnjem letu. (foto Z. Novak) kontrola kristalin stekla; povečani odpadki; posodobitve so nujnost. (foto Z. Novak)

v prikazu ni upoštevano dejstvo, da sta bili elektro peč in lončena peč na remontu in dejansko primerjamo podatke osmih mesecev letos z devet mesečjem lani. Vrednost – seveda indeksi, pri vseh tozdih kažejo precej večjo porabo, kar ob stalnem naraščanju cen ni presenetljivo.

Proizvodnja in odpadek

V tozdu Osnovna izdelava se je glede na lansko tričetrtletje povečal indeks rasti napake dela in stekla, porastel pa je tudi delež odpadka v sprejetih kosih oddelkov grobe brusilnice, žigovanja in vezalnice v tozdu Dodelava, vezalnica v tozdu Dekor in označevanje v tozdu Kristal. Pri lomu hladilnice in v preostalih oddelkih pa se je delež odpada bolj ali manj zmanjšal.

Izdelanih kosov je bilo v tozdu Osnovna izdelava 13,5% več kot leto poprej. Če bi ne bilo remonta peči poleti letos, bi seveda bil indeks rasti še nekoliko večji glede na polnih devet mesecev delovanja peči v preteklem letu.

Proizvodnja po vrstah in grupah stekla

V vseh brusilnicah največji delež v strukturi po vrstah stekla zavzema svinčeno brušeno steklo za izvoz (73% vse proizvodnje). Napram enakemu obdobju preteklega leta delež stekla za tuje tržišče narašča, za domače pa upada. Tak trend opazimo tudi pri vseh vrstah stekla v tozdu Dodelava.

Struktura po grupah stekla nam pokaže, da tudi letos največji delež proizvodnje v vseh brusilnicah zavzemajo kelihi in kozarci – da pa napram lanskemu devetmesečju ta delež upada predvsem na račun povečanega deleža pepelnikov, skled in krožnikov. V tozdu Dodelava pa daleč prednjači delež kelihov, ki še narašča.

Povečanje izvoza za 32,9% na 13,1 milijard dolarjev

Proizvodnja po vsakladišenih kosih se je povečala glede na leto poprej za 8%, prodaja v komadih skupaj za 12,8% (porast na tujem trgu za 33,5%, padec na domačem tržišču za 12,5%), vrednostno pa je prodaja na tujem tržišču dosegla povečanje za 287,4%, na domačem pa za 136,4%. Izvozili smo za 13.111.666 ameriških dolarjev naših izdelkov.

Konvertibilni uvoz se je povečal od lanskega devetmesečja za 116,3% (V \$), klirinški pa za 11,5% (v obrač. \$). Razmerje med \$ in DEM je iz 1,82 padlo letos na 1,79, to pa je 1,6% manj od lanskoletnega devetmesečnega razmerja.

Električne energije je bilo porabljenno količinsko 5% manj kot v devetme-

sečju lani, zemeljskega plina pa za 4,9% več. Zaradi velikega porasta cen je vrednostna poraba elektrike in plina izredno porastla.

Dohodek in delitev čistega dohodka

Ustvarjeni dohodek za štiri proizvodne tozde se je povečal napram lanskemu devetmesečju za 228,7%, porast čistega dohodka pa je nekoliko višji. Sredstva za BOD so se povečala za 235,1% poslovni sklad je bil formiran v višini 1.036.780 tisoč din. Akumulacije je bilo letos veliko več kot v lanskem enakem obdobju.

Prikaz neto OD za DO (brez tozd 10 in 11) - v din:

	I - IX/87	I - IX/88	INDEX
Ø neto OD	181.382	448.781	247,42

Kazalci po 140. členu za obdobje I - IX

Povprečni OD se je povečal za 147,42%, za republiškim povprečjem pa zastajamo za 20,2% - to je več kot leto poprej.

tabela št. 7

kazalci tozd	doh./del.	Doh/ PUPS	Č. doh./ delav.	Akum./ delav.	Akum./ BOD+SP/ PUPS del. mes.	Č. doh./ del.	Akum./ čisti doh.
1	12.527.559	36,33	7.590.222	9,92	3,60	818.496	466.469
2	13.340.965	165,35	6.779.584	9,74	16,11	650.458	373.131
3	11.123.825	66,84	7.463.739	9,67	6,03	721.617	414.704
4	10.785.123	79,81	7.702.881	6,68	5,33	730.519	423.292
Skupaj	11.839.675	5,44	7.465.722	9,41	5,11	750.240	430.121
10	7.549.252	145,28	4.900.856	8,89	12,91	509.930	365.615
5	13.172.970	95,71	9.139.154	5,89	5,64	837.158	481.585
DSSS	8.144.601	11,65	7.052.366	-	-	768.590	438.305
DR	8.072.490	56,09	6.915.218	10,72	6,01	642.052	366.199

Iz kazalcev lahko razberemo, da se z 100 dinarji poprečno uporabljenih poslovnih sredstev v štirih proizvodnih tozdih ustvari 54,4 din dohodka, v tozdu Tehnokristal 145,28 din, v tozdu Servisna dejavnost 95,71 din, v DSSS 111,65 din in v Delavski restavraciji 56,9 din.

Akumulacije je bilo na 100 din dohodka največ v Delavski restavraciji (10,72 din) in v 4 proizvodnih tozdih 9,41 din, v tozd 10 8,89 din in v tozd 5 5,89 din.

Največjo akumulacijo na 100 din poprečno uporabljenih poslovnih

sredstev kakor tudi na 100 din čistega dohodka imajo v tozd Dodelava (16,11 din oz. 19,17 din). V tozd Osnovna izdelava pa Akum/PUPS bistveno ne odstopajo od povprečja, akumulacija na 100 din dohodka (4,71 din) pa so ustvarili precej manj kot ostali tozdi. Čisti osebni dohodek na delavca je največji v Servisni dejavnosti (481.585 din) in tozd Osnovna izdelava (466.469 din), najmanjši pa v tozd 10 (365.615 din), Delavski restavraciji (373.131 din) in v tozd Dodelava (373.131 din).

LIDIJA HERMAN

Za uresničevanje zastavljenih proizvodnih in prodajnih ciljev

Posodobiti proizvodne kapacitete!

Naša temeljna razvojna opredelitev in pred leti izvedeni investicijski izgradnji, ki se v praksi kaže kot pravilna, ter tržne analize kažejo, da je tako usmeritev potrebno tudi dokončati. Še prav posebno iz razloga, ker so nekatera proizvodna sredstva toliko zastarela, da jih bo treba obnoviti.

Odpraviti ozka grla v proizvodnji kristalina

Da bi zahteve trga in zastavljene razvojne načrte lahko zadovoljili, bo potrebno zastarele talilne objekte (steklarske peči I in II) zamenjati v modernjši izvedbi in s primerno kapaciteto. Prav tako pa je potrebno odpraviti nekatera najbolj ozka grla v posameznih fazah našega proizvodnega procesa. Tako je nujno ukrepati na talilnih kapacitetah za proizvodnjo stekla »kristalina« in barvnega stekla.

V ta namen bi bilo treba zgraditi kontinuirno peč s približno zmogljivostjo cca 8 ton/dan, s katero bi pokrili za dalj časa vse potrebe za izdelke iz kristalina in omogočili tudi uspešnejšo proizvodnjo, težjih artiklov za katere je vse večje povpraševanje. Da pa bi ostali še nadalje čimbolj prilagodljivi vsem zahtevam tržišča je nujno še naprej organizirati taljenje na loncih, še prav posebno za proizvode iz barvnega stekla. Za proizvodnjo stekla na lončnih pečeh se v zadnjem času vse bolj uveljavlja eno oz. dvocelične peči, kjer

se uporablja električna energija kot tehnološko gorivo.

V osnovni proizvodnji bi bilo sporedno treba rešiti in odpraviti ozko gr-

lo pri razhlajevanju težjih steklenih izdelkov. Zato načrtujejo postaviti novo tračno hladilno peč z ustreznimi tehničnimi karakteristikami.

Seveda pa realizacija oz. izgradnja teh objektov in naprav zahteva temeljito študijo ne samo za pravilni izbor same opreme, ampak tudi študij prostorske razporeditve, saj ob tem ne nameravamo vršiti kakršna koli večja

Kontrola kristalin stekla; povečani odpadki; posodobitve so nujnost. (foto Z. Novak)

gradbena dela. Ne nazadnje pa moramo obenem poiskati možnost razrešitve nekaterih problemov na področju boljših delovnih pogojev.

Povečati kapacitete poliranja

Povečanje proizvodnje kristalnega stekla in spremenjeni program, ki teži tudi k proizvodnji vedno več težjih izdelkov, nam ustvarja že sedaj občutljivo in dokaj ozko grlo v oddelku polirnice v tozdu Kristal. Zato je delovni ciklus že sedaj organiziran v štirih izmenah. V ta namen je potrebno nabaviti samo dodatni polirni stroj z vsemi pripadajočimi napravami. Prostor pa je bil že zgrajen ob pred leti izvršeni investiciji.

Kot vemo so v tozdu Dekor Kozje organizirali unikatno proizvodnjo graviranih izdelkov. Tudi ta usmeritev se je potrdila v praksi kot pravilna, saj tržišče zahteva vse več tovrstnih izdelkov.

Da bi omogočili nadaljnji razvoj te dejavnosti se predvideva s tem progra-

mom izgradnja dodatnih prostorov in ustrežna proizvodno-tehnološka oprema, vzporedno pa tudi možnost zaposlitve dodatnih delavcev na tem področju.

V obeh krajih oz. brusilnicah pa je prisoten problem odlaganja odpadnega materiala, ki nastaja pri poliranju. Da bi pravočasno uspeli organizirati in urediti odlagališča je že sedaj potrebno začeti s pripravami, ki so dolgotrajne in prav tako vezane na finančna sredstva.

Potrebna bodo velika finančna sredstva

Stara obveza, ki zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ni mogla biti izvedena ob investicijskem posegu pred leti, je problem objekta za namene družbene prehrane in adaptacija upravne zgradbe. Menim, da smo s stanjem teh objektov dobro seznanjeni in ni potrebna še dodatna informacija. Že obstoječa prostorska stiska v upravnem posloplju, bo z uvedbo informacij-

sko-računalniškega sistema dosegla stopnjo, ki ne bo premostljiva brez dodatnih ustreznih prostorov.

Da bi lahko vsaj približno ocenili vrednost nakazanih del, smo uporabili vrednosti, ki so bile izračunane za posamezne dele opreme, oziroma gradbena dela in pomnožili s faktorji inflacije. Na ta način bi vrednost teh del znašala danes približno:

oprema iz uvoza 3.700.000 DEM
domača oprema 5.600.000.000 din

Kot je videti gre za precejšnjo finančna sredstva, ki jih ne bo lahko zbrati. Po vsej verjetnosti pa bo predvidena naložbena dela izvajati v posameznih fazah.

Ker je pa potrebno določene posege izvršiti kar se da hitro, saj bodo rezultati vlaganja hitro dali pozitivne učinke, je naša naloga, da storimo vse, da čimprej pripravimo ustrezne programe in načrte za realizacijo opisanih potrebnih posegov.

M. MRCINA

Predlog delovnega koledarja - 1989

mesec	delovnih dni		plačanih ur	
	dni	ur	dni	ur
januar	22	176	23	182
februar	22	176	22	176
marec	24	191	23	184
april	22	176	23	183
maj	21	168	23	182
junij	23	184	23	184
julij	21	168	23	182
avgust	23	184	23	184
september	23	184	23	184
oktober	23	184	23	184
november	20	160	23	181
december	23	184	23	184
Skupaj	267	2135	275	1.191

V letu 1989 znaša sklad delovnega časa 2.191 ur in 14 ur za solidarnost. Od tega odpade na:

10 državnih praznikov	70 ur
251 delovnih dni	2.008 ur
14 rednih delovnih sobot	112 ur
1 solidarnostni delovni dan	8 ur
1 solidarnostni delovni dan (za bolnico Celje)	7 ur

- Solidarnostni delovni dan je v soboto 7. januarja - dela se 8 ur zaradi

JAN	FEBR	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AVG	SEP	OKT	NOV	DEC
S 1	S 1	S 1	S 1	Č 1	Č 1	S 1	T 1	P 1	N 1	P 1	P 1
Č 2	Č 2	N 2	P 2	P 2	N 2	S 2	S 2	P 2	P 2	Č 2	S 2
T 3	P 3	P 3	P 3	S 3	S 3	P 3	Č 3	N 3	T 3	P 3	N 3
S 4	S 4	S 4	T 4	Č 4	N 4	P 4	P 4	S 4	S 4	P 4	P 4
Č 5	N 5	N 5	S 5	P 5	P 5	S 5	S 5	T 5	Č 5	N 5	T 5
P 6	P 6	P 6	Č 6	S 6	T 6	Č 6	N 6	S 6	P 6	P 6	S 6
T 7	T 7	P 7	N 7	S 7	P 7	P 7	Č 7	S 7	T 7	Č 7	
N 8	S 8	S 8	S 8	P 8	Č 8	S 8	T 8	P 8	N 8	S 8	P 8
P 9	Č 9	Č 9	N 9	T 9	P 9	N 9	S 9	S 9	P 9	Č 9	S 9
T 10	P 10	P 10	P 10	S 10	S 10	P 10	Č 10	N 10	T 10	P 10	N 10
S 11	S 11	S 11	T 11	Č 11	N 11	T 11	P 11	P 11	S 11	S 11	P 11
Č 12	N 12	N 12	S 12	P 12	P 12	S 12	S 12	T 12	Č 12	N 12	T 12
P 13	P 13	P 13	Č 13	S 13	T 13	Č 13	N 13	S 13	P 13	P 13	S 13
S 14	T 14	T 14	P 14	N 14	S 14	P 14	P 14	Č 14	S 14	T 14	Č 14
N 15	S 15	S 15	S 15	P 15	Č 15	S 15	T 15	P 15	N 15	S 15	P 15
P 16	Č 16	Č 16	N 16	T 16	P 16	N 16	S 16	S 16	P 16	Č 16	S 16
T 17	P 17	P 17	P 17	S 17	S 17	P 17	Č 17	N 17	T 17	P 17	N 17
S 18	S 18	S 18	T 18	Č 18	N 18	T 18	P 18	P 18	S 18	S 18	P 18
Č 19	N 19	N 19	S 19	P 19	P 19	S 19	S 19	T 19	Č 19	N 19	T 19
P 20	P 20	P 20	Č 20	S 20	T 20	Č 20	N 20	S 20	P 20	P 20	S 20
S 21	T 21	T 21	P 21	N 21	S 21	P 21	P 21	Č 21	S 21	T 21	Č 21
N 22	S 22	S 22	S 22	P 22	Č 22	S 22	T 22	P 22	N 22	S 22	P 22
P 23	Č 23	Č 23	N 23	T 23	P 23	N 23	S 23	S 23	P 23	Č 23	S 23
T 24	P 24	P 24	P 24	S 24	S 24	P 24	Č 24	N 24	T 24	P 24	N 24
S 25	S 25	S 25	T 25	Č 25	N 25	T 25	P 25	S 25	S 25	P 25	P 25
Č 26	N 26	N 26	S 26	P 26	P 26	S 26	S 26	T 26	Č 26	N 26	T 26
P 27	P 27	P 27	S 27	S 27	T 27	Č 27	N 27	S 27	P 27	P 27	S 27
S 28	S 28	T 28	P 28	N 28	S 28	P 28	P 28	Č 28	S 28	T 28	Č 28
N 29		S 29	S 29	P 29	Č 29	S 29	T 29	P 29	N 29	S 29	P 29
P 30		Č 30	N 30	T 30	P 30	N 30	S 30	S 30	P 30	Č 30	S 30
T 31		P 31		S 31		P 31	Č 31		T 31		N 31

prazniki

solidarnost

proste sobote

manjka ene ure v skupnem fondu delovnega časa

- Solidarnostni delovni dan za bolnico Celje je 4. marca (v soboto)

- V soboto, 18. februarja je zaradi manjšega števila dni v februarju redna delovna sobota (namesto sobote v marcu)

Enako se v soboto 22. aprila dela namesto sobote v maju zaradi prerazporeditve delovnih ur, v soboto 1. aprila pa zaradi izpolnitve fonda ur.

- V soboto, 8. julija nadomeščamo ponedeljek 3. julija, to je dan pred praznikom Dneva borca.

- 16. septembra, v soboto, oddelamo avgustovsko delovno soboto

- V soboto 9. decembra nadomeščamo petek, 1. decembra - to je dan po prazniku republike

- V decembru preostaneta 2 delovni soboti zaradi izpolnitve fonda ur.

Tržni teden v New Yorku

Vzpodbudne prodajne napovedi!

Od prvih bolj raziskovalnih udeležb iz leta 1975 po do rednih obiskov od leta 1978, bi lahko trdil, da letošnja pot že obeležuje 10 aktivnih let naše redne prisotnosti na spomladanskem in jesenskem tržnem tednu prej v Atlantic Cityju in sedaj še vrsto let v New Yorku.

Po tolikih letih ni potrebno posebej povdarjati njegovo važnost za našo branžo, omenim naj le v prisposodbi, da se na tržnem tednu zbere vse kar »leze in gre« od klijentele odnosno kupcev in tudi ponudnikov grosistov pa do dobaviteljev odnosno proizvajalcev za to tržišče.

Velike zahteve kupcev

Naši težnji po upočasnitvi razvoja obsežnih novih kolekcij navkljub, smo poleg dobre namere zopet predstavili veliko število novih artiklov. Partnerji trdijo, da zelo uspešno in da si lahko obetamo dobra, predvsem zajetna naročila za prihodnje leto.

Z vsemi smo se pogovarjali o cenovni politiki za prihodnje leto in poleg obetavne prodajne situacije dosegli povišanje cen v višini najmanj 7%, pri nekaterih kupcih in za določene asortimane pa tudi več.

Veliko časa v razgovorih je bilo osredotočenih na analizo dobav v letošnjem letu, kjer kupci niso bili zadovoljni, saj so remontirali peči in povečane zahteve za vse večji promet, povzročile zamude pri dobavah. O tem se veliko pogovarjamo zato ne bi navajal podrobnosti. Važno je, da se v kolektivu zavedamo važnosti, kontinuitete dobrega servisa pri dobavah, ki predstavlja osnovni pogoj za normalno sodelovanje z vsakim partnerjem.

Redno skupno ocenjene projekcije za prihodnje leto znašajo za tržišče ZDA 23,5 mio \$. Po posameznih kupcih pa takole:

Miller Rogaska Inc.	7.0 mio dolarjev
Mikasa	7.0 mio dolarjev
Gorham	2.7 mio dolarjev
Wedgwood	2.4 mio dolarjev
May Co	2.4 mio dolarjev
Macy. s	1.0 mio dolarjev
Ostali	1.0 mio dolarjev

Če tem projekcijam dodamo še kupce iz Evrope in daljnega vzhoda se cifra projekcij približuje 30 milijonom dolarjev. Vsekakor zelo uspešno, če upoštevamo dejstvo, da je pred šestimi leti znašal naš celoten izvoz 6.301.366.02 dolarjev.

Več darilnega programa - hitra rast uvoza iz Jugoslavije

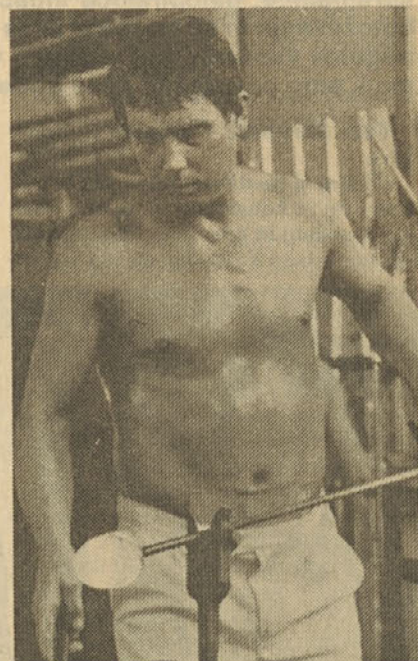
Struktura in vrednost uvoza kristala v ZDA od 1981-1987

Leta	darilni program mio \$	kelih in kozarci mio \$	Skupaj mio \$	% letnega porasta ali padca
1981	45,6	76,5	122,1	-
1982	47,3	73,0	120,3	-1%
1983	57,4	89,0	146,4	+22%
1984	77,5	101,6	179,1	+22%
1985	88,3	103,6	191,9	+7
1986	114,5	125,7	240,2	+25%
1987	129,0	111,6	240,6	240,6
% porasta		138%	+46%	+37%

Prva tabela prikazuje odnos med kelih, kozarci na eni strani in darilnim

Uvoz stekla v ZDA iz posameznih držav v letih 83-87

Mesta po velikosti	Država	1983	1984	1985	1986	1987	% porasta	Opomba
1	Francija	33,1	43,1	49,9	60,6	65,5	+98%	Irsko in Anglijo je potrebno zjemati skupaj
2	Zah. Nemčija	29,1	33,0	38,5	49,7	46,0	+58%	
3	Irska	9,3	29,3	34,2	43,5	40,9	+340%	
4	Jugoslavija	6,9	8,8	10,1	14,0	17,2	+149%	
5	Avstrija	7,5	5,3	7,9	11,3	13,5	+80%	
6	Japonska	5,6	8,4	8,7	10,2	8,0	+43%	
7	Anglija	32,3	24,9	13,7	11,6	7,8	-76%	
8	Švedska	3,9	4,0	4,7	5,5	7,3	+87%	
9	Italija	6,9	4,5	5,9	9,4	6,6	-4%	
10	Portugal	2,8	2,9	3,0	4,3	5,4	+93%	
11	Belgija	2,9	3,2	3,0	5,7	4,1	+41%	
12	Poljska	0,6	1,6	1,3	0,7	3,1	+417%	
13	Vzh. Nemčija	0,4	0,8	1,1	0,8	2,9	+625%	
14	Taiwan	0,4	0,9	1,1	1,4	2,5	+525%	
15	S. Koreja	1,0	1,5	1,2	2,2	2,5	+250%	
SKUPAJ		146,4	179,1	191,9	240,1	240,6	+6%	
ostali		142,7	172,2	184,3	230,9	233,3		

Ostali so le še spomini na letošnje izredno vroče poletje. (foto Z. Novak)

programom na drugi strani ovrednotenih dolarско, obenem pa lahko v tej tabeli spremljate skupen uvoz v ZDA od leta 1981 pa do zaključka lanskega leta.

Značilnosti, ki izhajajo iz te tebele so
 – konstantna rast darilnega programa, kar se je zelo odrazilo tudi v adekvatni spremembi strukture naše proizvodnje. Tako torej težnja po vse več darilnega težjega programa ni neka naša posebnost ampak zahteva tržišča.

– kriza v prodaji kelihov in kozarcev v letih 81–83 in upočasnjena rast te kategorije v primerjavi s skupno rastjo celotnega uvoza,

– umirjena ali ničelna rast med prometom uvoza leta 86 in 87 kar samo potrjuje, da smo odvezli konkurenci del tega (ker je naš porast v teh dveh letih kar krepak)

Še bolj je interesantna tabela, ki prikazuje velikost odnosno udeležbo po posameznih državah v celotnem uvozu v ZDA. Jugoslavija, kjer je pretežni del naš, se je prebila na četrto mesto za Francijo, Nemčijo in Irsko. Če odbijemo od francoskega deleža njihovo ogromno avtomatsko proizvodnjo

koncerna Durand ter od nemškega deleža pretežni del avtomatske proizvodnje, bi si upal trditi, da smo za irskim Waterfordom postali DRUGI NAJVEČJI DOBAVITELJ ROČNO IZDELANEGA KRISTALA za trg ZDA, kar pomeni zelo velik in pomemben uspeh.

Preglednica pa izgleda takole:
 Uvoz stekla v ZDA iz posameznih držav v letih 83–87

Irsko in Anglijo moramo jemati vedno kot celoto, ker Irci velikokrat pošiljajo v ZDA blago preko Anglije iz različnih vzrokov (med valutna razmerja, druge ugodnosti). Če upoštevamo izvoz obeh držav skupaj znaša porast le 17% in lahko ugotovimo, da med prvimi desetimi na lestvici Jugoslavija dosega največji odstotek rasti (149%). Še primerjava našega izvoza za leto 1987. Steklarnin delež je znašal 10 mio \$ od skupnega jugoslovanskega v višini 17,2 mio \$. Letos smo do oktobra izvozili 12,2 mio \$, do konca leta pa bodo dosegli cca 14,5 mio \$ od skupnega izvoza 18 mio \$.

Sami svoje sreče kovači?

Ciljni izvoz v prihodnjem letu je v veliki meri odvisen od naše investicijske aktivnosti na področju zamenjave prvih dveh peči, s čimer bi posodobili tehnologijo in povečali kapacitete kristalina. V slučaju, da bomo na tem področju uspešni, na področju svinčene kristala pa imamo tako tehnološke kot tržne optimalne pogoje, bi morali doseči vsaj 22 mio \$ ali celo več. Cilj bi nam moralo biti 24 mio \$.

Naj zaključim z besedami direktorja Pelka, ko je ocenjeval na kolegiju vodene razgovore v ZDA: »Mislim, da je pot bila uspešna, naročila in pogoje imamo, sedaj bo pa treba delati in to krepko. Nimamo še izkoriščenih vseh možnosti, treba jih bo izkoristiti, trenutek je ugoden in gre nam v prid in ga moramo znati izkoristiti. To pa lahko dosežemo samo z delom.«

Mislim, da je komentar nepotreben ob občutku, da smo sami svoje sreče kovač in bo naš položaj na trgu odvisen predvsem od izpopolnjevanja naših obveznosti.

F. JANKOVIČ

Anketa med našimi sodelavci

Manj govorjenja, več odgovornega dela!

Dogodki zadnjih mesecev so bili burni kot že leta ne. Ustavne spremembe, galopirajoča inflacija, mitingi, plenumi, medsebojna obtoževanja in še marsikaj je še dodatno grenilo že tako naš dokaj negotov vsakdan. Kaj mislijo o vsem tem in kaj jih pri tem najbolj moti, smo povprašali naše sodelavce.

Vera Škrinički – rezalka iz Dodelave

»Želim si predvsem miru. Da bi bilo manj sej in kongresov in da bi iz vseh teh zasedanj in govoranc bilo kaj koristi, ne pa tako kot sedaj, da so v trgovini

ni vsaki drugi dan višje cene. Da bi imeli višje osebne dohodke in da bi dostojneje in lažje lahko živeli.«

Anton Kokolj – steklopihač, Osnovna izdelava

»Preveč govorjenja ter premalo

učinkov in akcije. Komu so potrebna tako dolga zasedanja, takoj za njimi pa podražitve. Če bo šlo tako naprej bomo kmalu vsi na »sociali« vsi enaki v revščini in vladala bo popolna uravnilovka. Je to res tisto kar so nam leta obljubljali?«

Anton Colnarič – talilec stekla na elektro peči

»Moti me to nezdravo politiziranje, od mitingov, etiketiranje, medsebojnega napadanja. Vsa politična vodstva delajo premalo in neodgovorno. Nas pa lahko reši le več dela in boljše delo. Vse drugo je lari-fari. Vendar je vprašanje kako pripraviti ljudi, da bodo bolje in več delali, če se nenehno slabšanje vsakdanjega življenja ne bo ustavilo. Mislim, da smo mi na pravi poti, saj je Steklarna izvozno usmerjena, storiti pa moramo vse, da bomo delali še boljše, predvsem kvalitetnejše.«

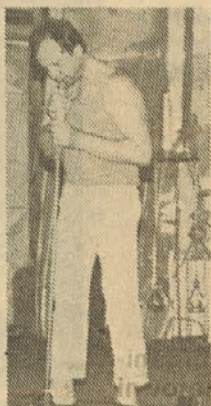
Skupina brusilcev iz tozid Kristal – brusilnica št. 3

V brusilnici nekako niso bili pripravljani za individualni razgovor, skupaj so pa bili dokaj kritični in povedali naslednje: »Vsi preštevilni sestanki so samo prazno mlatenje slame, ne opažamo pa nobenih sprememb saj cene kar rastejo. Pri nas se dela vse težje in več po obsegu, plače pa niso temu ustrezne, kam gre ves ta denar? Mi delavci smo žrtve in preveč jih je, ki živijo na naših žuljih. Do položaja v kakršnem je naša družba sedaj sploh ne bi smelo priti.

Že precej časa tudi v našem tozidu ni bilo zbora delovnih ljudi, da bi lahko ljudje svoje povedali in želimo da to zopet postane stalna oblika izražanja mnenj.«

Štefka Tkalec

Anton Kokolj

Anton Colnarič

Štefka Tkalec – DSSS, pregledalka stekla

»Vse preveč nas vodijo za nos ti naši politiki a ljudje po tolikih letih obljub niso več naivni kot so bili svoj čas. Naši osebni dohodki so glede na cene občutno prenizki. Moti me, da mnogi delajo zelo malo za svoj zaslužek, drugi pa delajo veliko in dobijo premalo.

Dokler se to ne bo uredilo, nam ne more iti boljše.«

Iz razgovorov je razbrati, da ljudje ne zaupajo več obljubam in da hočejo rezultate, kljub temu, da je bilo vprašanje usmerjeno bolj na dogodke izven naše delovne organizacije, ki so se zgodili zadnje mesece, je bilo precej pripomb na neustrezno nagrajevanje

v povezavi s pogoji in zahtevnostjo dela. To kaže na to, da bi bilo treba urejati razmere predvsem v lastnih delovnih okoljih in če bi vsi delali tako, od baze do vrha, bi bil položaj verjetno drugačen. Skratka precej odpora kažejo do te, če jo lahko tako imenujemo »visoke politike«, ki se kaže v precej bolj zapleteni luči kot v resnici je.

Z. NOVAK

Nekoliko pozno, a vendarle

Informacijski sistem Steklarne »Boris Kidrič«

Odločili smo se, da tudi mi stopimo v svet informatike. Z uvedbo računalniške obdelave podatkov bomo prišli še hitreje do zelenih in točnih podatkov o gibanju zalog v skladišču gotovih izdelkov, katere pa smo do sedaj dobivali ročno in z velikimi časovnimi zamiki.

Ti podatki bodo omogočili, da se bo komerciala hitreje prilagajala zahtevam kupcev na tržišču, v sami proizvodnji pa zboljšala možnost priprave dela za lansiranje ter spremljanje izdelkov. Računalniška obdelava podatkov omogoča sproten pregled nad gibanjem izdelkov in odpadom, s tem pa izključuje možnost ponavljanja izdelave izdelka v proizvodnji. Odločili smo se, da bomo vstopili z računalniško obdelavo podatkov najprej v neposredno proizvodnjo in šele kasneje pristopili k reševanju problemov v splošnem in ekonomskem sektorju.

Delo smo si razdelili v dve fazi!

Prva faza: Program DSP (delite skupnega prihodka)

Druga faza: Program za spremljanje

in načrtovanje proizvodnje, kupcev (v komerciali) in skladišča.

V ta namen je formirana delovna skupina, ki operativno sodeluje pri izdelavi programov v sodelovanju z Metalko iz Maribora. Računalniška oprema je že kupljena in dobavljena. Odločili smo se za računalnik, ki ga lahko povežemo v mrežo in s tem omogočimo dostop do informacije na večih delovnih mestih. Oprema vsebuje dve centralni procesni enoti s svojima spominoma in tri samostojne delovne enote, ki jih v mreži povežemo s tema dvema centralnima procesnima enotama. Vse skupaj tvori računalniško mrežo za obdelavo podatkov. Oprema je bila prav tako kupljena preko Metalke. Za interno obdelavo podatkov v komerciali pa je bil kupljen osebni računalnik »Sokol«, ki pa bo prav tako

povezan v mrežo zaradi zajemanja in obdelave podatkov v sami komerciali. V cilju spoznavanja informacijskega sistema in računalniške obdelave podatkov je Metalka naredila seminar z vodilnimi delavci Steklarne in jih seznanila z vsemi ugodnostmi, ki jih ponuja informacijski sistem.

Prva faza naj bi stekla nekje konec januarja 1989. Za ta program smo se odločili iz več razlogov. Prioritetni pa je predvsem v tem, da so izračuni terjali ogromno fizično delo. S pomočjo računalniške obdelave pa bodo izračuni hitrejši, delo pa v veliki meri olajšano.

Da smo k delu začrtanega programa lahko sploh pristopili smo morali obstoječo dokumentacijo prilagoditi računalniški obdelavi podatkov. Delo je zajelo izdelavo šifrantov izdelkov in postavitev računalniške mreže. V prvi fazi bomo postavili računalniške terminale v komercialo, v skladišče, v pisarno tov. Berka, grobo brusilnico in v ekonomsko finančni sektor.

Priprava druge faze je delno že stekla. Šifrant, ki smo ga naredili v prvi fazi predstavlja osnovo za izdelavo kataloga izdelkov. Sama računalniška mreža pa že delno omogoča načrtovanje, spremljanje in skladiščenje izdelkov. Za učinkovitejše delo pa bo potrebno še dokupiti računalniško opremo, prav tako pa obstoječo računalniško mrežo razširiti.

Cilj uvajanja računalniške obdelave podatkov je boljši ekonomski učinek poslovanja.

B. PEŠIČ

Aktivnosti za

Uvedba kontrole bolniškega staleža

V ustreznih službah in organih v občinski zdravstveni skupnosti kakor tudi izven nje že dalj časa poteka akcija za zmanjšanje bolniškega staleža v naši občini. Med temi aktivnostmi je tudi prizadevanje za organiziranje enotne kontrole delavcev, ki so v bolniškem staležu. Tudi do sedaj so posamezne delovne organizacije izvajale takšno kontrolo, vendar pa le-ta v večini primerov ni dala pozitivnih učinkov.

Bolniški stalež v občini Šmarje pri Jelšah je bistveno večji kot je v ostalih občinah v regiji Celje, prav tako pa je tudi večji od republiškega povprečja. To nam potrjujejo tudi podatki o gibanju bolniškega staleža v prvih šestih mesecih tega leta. Iz njih je ravidno, da je bilo v celjski regiji povprečno v staležu bolnih 5,53% zaposlenih, v naši občini pa kar 6,55%. Najnižji stalež med vsemi občinami dosega občina Sevnica in to samo 3,80%. Da nismo izjema v Steklarni nam pove podatek, da je bil v istem obdobju dosežen stalež v višini 6,84%, kar je višje kot je bilo povprečje občine. Ta stalež se je v prvih devetih mesecih v Steklarni sicer nekoliko znižal in to na 6,4% kar pa še vedno pove, da je bilo v tem

obdobju v povprečju v staležu bolnih 128,5 delavcev.

Ker v statistične podatke ne gre dvmi lahko iz njih naredimo sklep, da smo zaposleni v naši občini med najbolj bolnimi v republiki, čemur je težko verjeti. Celovitega odgovora zakaj je temu tako ni, saj bi bilo zato potrebno narediti ustrezne strokovne analize. Prav gotovo pa je vzrokov več in to tako na strani samih zdravstvenih kot delovnih organizacij, kakor tudi na strani samih zaposlenih.

Eden izmed ukrepov, s katerim bomo skušali vplivati na višino bolniške-

ga staleža je uvedba enotne kontrole zaposlenih, ki so v bolniškem staležu. Še vedno se namreč predpostavlja, da določeno število delavcev zlorablja bolniško oziroma, da se v času bolniške ne ravna po navodilih lečečega zdravnika, zaradi česar je zdravljenje dolgotrajnejše oziroma manj učinkovito. Za takšno kontrolo se je odločila večina delovnih organizacij, sam kontrolor pa bo organiziran oziroma bo v delovnem razmerju pogodbeno pri Občinski zdravstveni skupnosti. Sredstva za financiranje kontrolorja bodo združevale delovne organizacije na

podlagi posebnega sporazuma po kriteriju števila zaposlenih.

Da bo kontrola tudi pravno regulirana je potrebno sprejeti poseben pravilnik o bolniškem redu in kontroli delavcev, ki so v bolniškem staležu. S tem pravilnikom se določajo tako dolžnosti delavcev, ki so v bolniškem staležu, kakor tudi način kontrole in pooblastila kontrolorja. Podoben pravilnik je bil v Steklarni že sprejet, vendar pa ga bo potrebno ustrezno dopolniti. Kontrola bi naj stekla v začetku prihodnjega leta.

J. A.

Nova prodajalna svinčenega kristala, kristalin stekla ter keramike v Mariboru

Linea

Rezultat skupne investicije treh delovnih organizacij

V Mariboru je s 4. 11. 1988 pričela obratovati nova prodajalna z imenom LINEA. Prodajalna je rezultat skupne investicije treh delovnih organizacij iz grupacije nemetalov in sicer:

Steklarne »Boris Kidrič« Rogaška Slatina,

Keramične industrije Liboje ter Steklarske šole iz Rogaške Slatine, ki so sovlagatelji po ključu 45%, 45%, 10%. Nosilec organizacije prodajalne pa je steklarne »Boris Kidrič«.

Prodajalna je locirana v starem delu mesta imenovanem Lent. Ravno ta predel mesta, ki se nahaja ob Dravi, pa želijo Mariborčani ponovno oživeti ter spremeniti v potrošniški center Maribor. Že sedaj je tam mnogo lokalov, obnoviti pa nameravajo še preostale stare zgradbe. Prodajalna LINEA se nahaja v stavbi, kjer je tudi priznani gostinski lokal Stara trta. Tukaj raste znamenita 400-letna trta, ki velja za turistično znamenitost Maribora.

Prodajalna LINEA – bogat izbor kvalitetnih izdelkov ter čudovit ambient bosta pritegnila tudi kupce iz sosednje Avstrije.

Sam lokal Linea se nahaja v pritličnih prostorih stavbe. Prodajni prostor je pod obokanim stropom ter zavzema 80 m² površine. Preostalih 70 m² pa je namenjeno skladiščenju blaga, sanitarijam, garderobi ter pisarni.

Oprema v prodajalni je bila izdelana v Mizarstvu Rogaška Slatina po projektu arhitekta Brečka. Posebej čar prodajalne pa predstavljajo trije prekrasni lestenci, ki so proizvod naše Steklarne.

Prepričani smo, da je Linea trenutno med najlepšimi prodajalnami v Mariboru. Naš cilj pa je, da bo prodajalna tudi v stalnem pestrem izboru ter po kvalitetni postrežbi med najboljšimi v Mariboru.

Z dobro ponudbo pritegniti tudi tuje turiste

V Linei bomo stalno nudili širok izbor proizvodov delovnih organizacij sovlagatelji. Posebej želimo na področju Maribora popestriti ponudbo izvoznih programov, unikatov, kristalinskih serij ter ostalih proizvodov. Predvsem z bogatim izborom kvalitetnih izdelkov želimo pritegniti tudi čim več potrošnikov iz sosednje Avstrije, za katere je poznano, da so dobri kupci našega kristala.

Prodajalna Linea je poleg dveh prodajaln v Rogaški Slatini ter prodajalne v Beogradu ter Kozjem, že peta prodajalna v sklopu Steklarne.

V letošnjem letu smo v 10 mesecih preko lastnih prodajaln prodali le nekaj manj proizvodov kot najmočnejšemu grosistu na domačem trgu, oziroma kar 14% glede na celotno prodajo na domačem trgu. Ta podatek pove, kako pomemben delež v strukturi prodaje na domačem trgu predstavljajo lastne prodajalne.

V letošnjem letu smo kar za 40% povečali fizični obseg promet prodaje v lastnih prodajalnah.

Prodaja preko lastne maloprodajne mreže pa prinaša vrsto prednosti pred klasičnim načinom prodaje, t. j. preko grosistične mreže. Naj omenim le nekaj prednosti:

- stroški prodaje so nižji, cena dela veleprodajne mreže (rabat) ostaja Steklarni
- dnevno prejemo gotovino od prodaje gotovih izdelkov (trenutno cca 15 mio din vsak dan)
- plasiranje izvoznih ostankov, ki ostajajo v majhnih količinah
- pridobivanje neposrednih informacij o prodaji posameznih izdelkov
- vplivanje na sortiranost v prodajalnah
- vzgoja prodajnega osebja in drugo

V bodoče želimo še razširiti mrežo lastne maloprodaje v pomembnih trgovinskih oz. turističnih centrih. Dobili smo že ponudbe za lokacije v Dubrovniku, Splitu, Sarajevu, Skopju, Zagrebu...

Nujno pa bo potrebno obnoviti tudi obstoječo maloprodajo, ki je po sedanjosti opremljena nefunkcionalna. Predvsem se to nanaša na prodajalno Naše staklo v Beogradu, ki je po lokaciji v najstrožjem centru Beograda na Knez Mihajlovi ulici.

V kolikor bomo zastavljene cilje tudi uresničili, bo kvaliteta ponudbe naših izdelkov na višji ravni, ustvarjen dohodek steklarne pa ugodnejši.

M. GAJŠEK

Vtisi našega sodelavca s poti po ZDA

Ameriški dnevnik

Nedelja, 2. oktobra 1988, ob 10.35 zvečer po »ameriškem« času, New York, hotel »The Smith Winthrop«

Ta nedelja je dolga že 27 ur in pol, do polnoči bo napolnila 29 ur. Moram priznati, da me je odločitev delovne organizacije Steklarne Rogaška, da me pošlje kot prikazovalca brušenja in gravure v steklu v Ameriko, razveselila in vznemirila hkrati. Za štirinajst dni zapustiti »Stari svet«, prvič v življenju leteti preko oceana, se aklimatizirati in delati v popolnoma neznanem okolju... Da vse to ne bo tako hudo, me je tolažilo dejstvo, da ne bom sam, ampak s tovarišem Tihomirjem Tomičem, z njim pa sem že sodeloval pri nekaj dizajnerskih podvigih. Vodja komerciale, Franci Jankovič, mi je v pogovoru pred odhodom med drugim naročil tudi, naj si kakšno stvar zapišem, ker pričakujejo moje poročilo – za Steklarja. Seveda mu nisem zaupal, da sem član društva besednih ustvarjalcev šmarske občine in bo mojih zapiskov za naše glasilo najbrž še preveč!

Prvo srečanje z Ameriko

Pri startu v Zagrebu je bilo uro in pol zamude, tu smo zvedeli, tudi, da poletimo najprej v Beograd, no, tam smo kot uboge ovce ob izredno slabi organizaciji, ob izrednem negodovanju zlasti tujih potnikov spet čakali in se nazadnje zdrenjali v letalo na osem ur dolg polet proti New Yorku. S Tihomirjem sva si izborila prostor pri oknu, sicer takoj za krilom, pogled na zemljo pa je bil kljub temu nemogoč. Vendar smo zaradi megle lahko opazovali le Alpe in Zahodno obalo Evrope, potem je motor enolično brnel nad Atlantikom.

Bila je že nekaj časa noč (ure nima, ozvočenje na letalu ni delovalo), ko smo končno začutili spuščanje letala. Pod nami so se zasvetile luči velemešta. Še precej časa smo z zmanjšano hitrostjo leteli nad tem ogromnim mravljiščem. To prvo »srečanje« z Ameriko je napravilo name močan vtis. Pristali smo. Kontrola na letališču je bila hitra in ko smo se po rdečem tapisomu bližali izhodu, sva v gruči čakajočih in vzklikajočih domačinov, zagledali drobno žensko, ki nama je mahala z lističem, na katerem je bilo napisano »Rogaska«. Angie (Endži), sestra lastnika firme Ricka Millerja, naju je zaradi zamude letala čakala več kot štiri ure.

Kontakti so bili vzpostavljeni hitro, s Tihomirjem sta se pogovorila o bistvenih rečeh, jaz pa sem izgubljen in z velikimi očmi pogledoval naokrog in se tu in tam sogovornici po angleško nasmehnil...

S taksijem smo se peljali po mestu 35 kilometrov in se ustavili pred manjšim hotelom, kjer zdajle, po hitri nastanitvi in »gud najt« najini skrbnici, ob kozarcu piva Coors (Kors!) zapisu-

jem te prve vtise. Pogled skozi okno, o, saj niti nisem vedel, da sem pravzaprav v centru New Yorka, sredi gozda nebotičnikov! Na hitro prestejem nadstropja najbližjega – 52.

Ponedeljek, 3. oktober – ogled New Yorka

Kot je bilo dogovorjeno, naju je po telefonu poklicala Angie ob desetih. Čez eno uro naju je v recepciji pričakala skupaj z dizajnerko Katherine de Dousa in krenili smo med nebotičnike. Pod njenim vodstvom smo si najprej ogledali Galerijo Hoye, nato vrhunske eksponate Steubenglassa skupaj z »živalmi iz stekla«, kakor se je približno imenovala ta izredna razstava, kjer so zbrani zgodovinski primer-

ki ustvarjalnosti v steklu in sodobne stvaritve. V blagovnicah za najzahtevnejše kupce in v specializiranih trgovinah kristala smo si ogledali steklo najboljših proizvajalcev stekla na svetu, med njimi tudi naše izdelke. V »studij-ski« prodajalni Baccarat, francoske steklarne, smo videli nekaj vrhunskih gravur, boljnih doslej še nisem videl (niti na sliki). Sprejem pa je bil hladen. Ko je šefica izvedela, da smo iz steklar-ske firme, je postalo vzdušje moreče, urno smo zapustili lokal, spremljani s hladnimi pogledi in ignorantskim odzdravom. Kaj si moreš.

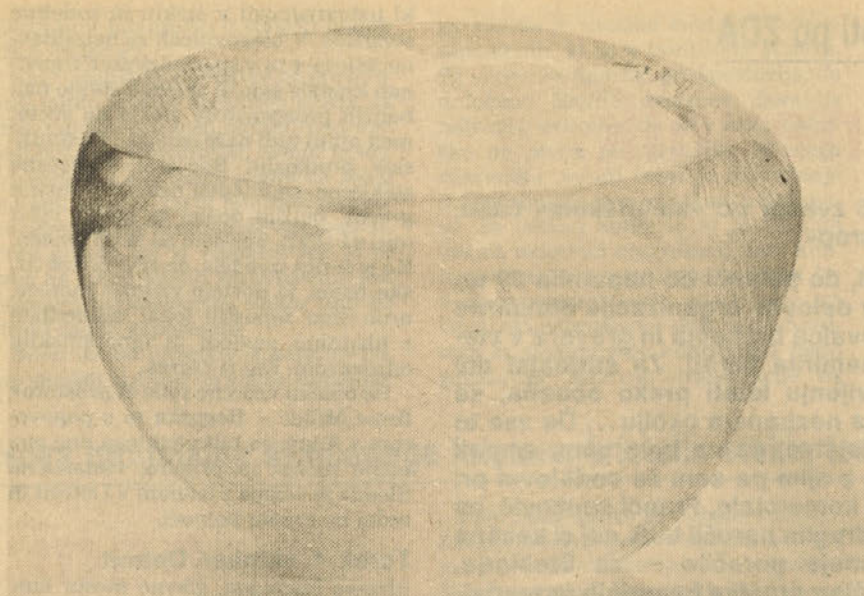
Po obisku vzorčne sobe in prostorov firme Miller – Rogaška in s pogovorom z Angie so bili vtisi tega dne resnično močni in prijetni, fantastični. Sledila je vožnja z letalom v Detroit in sedaj bo kmalu polnoči.

Torek, 4. oktober, Detroit

(država Michigan, glavno mesto Lansing, Detroit, močno industrijsko središče)

Zbudila sva se ob šestih, ob sedmih je prišel Bill, v tem tednu stanovalec tega motela kot midva, najih »varuh«, ki naju je sinoči pričakal na letališču v Detroitu. Z modrim kombijem GMC naju je po zajtrku v bližnjem lokalu veliko mreže Mc Donald odpeljal v mesto Ann Arbor. Nato smo odprli velik zaboj in iz vsebine sestavili v trgovini »Jakobson's«, mojem prvem delovnem mestu v ZDA, »legendarni« Karlijev stroj. Ko smo ga spravili v pogon, pa mi je optimizem splahnel. Stvar je tako neusmiljeno ropotala, da sem s strahom pomislil, kako bom s tem čudesom moral predstavljati umetnost brušenja na dvanajstih mestih reprezentančnih prodajal na tej ameriški turneji. Kljub težavam mi je uspelo delno obdelati brusne kamne

Unikatni izdelek po zamisli R. Goldonija.

– in prvi siht je stekel. Led je bil prebit.

Sreda, 5. oktobra, Rochester

Nocoj imata podpredsedniška kandidata Združenih držav TV-dvoboj, jaz pa vse več vtisov o Ameriki. Sicer se mi pa zdi, da je cela država Michigan, preprežena z mrežo cest v smereh sever – jug, vzhod – zahod, ena sama velika vas, pravzaprav park s pravljicnimi hišicami, ves v sveže pristriženi tratici. Vse je čisto in barvito, z mozaičnimi fasadami. Fasade to niti niso, zunanost zidanih stavb je navadno obogatena s kamnito figuraliko, z večjimi opečnimi površinami, stolpnice so velika steklena ogledala, ki v popoldanskem soju jemljejo vid.

Drugi dan službe pa je že tekkel bolje. Stroj je manj rogovilil in napravil sem že nekaj čudes – vinski motiv na skledo in srnico na vazo, s čimer sem vzbudil veliko pozornosti.

Četrtek, 6. oktobra, Deaborn

Trojica Bill – Tihomir – Frenk (kako sem se že amerikaniziral!) je danes delala deljen delovni čas, od 11. do 14. in od 16. do 19. ure. V odmoru smo si ogledali (spet pod vodstvom Vandie) muzej Henriya Forda. Tu je izumljal v svojem znamenitem laboratoriju tudi velik sodobnik našega Nikola Tesla Thomas Edison.

V muzeju smo med mnogimi tipi starih Fordovih avtomobilov videli limuzino z neprebojnimi stekli, tedaj je bila brez njih, ko se je v njej zgrudil John Kennedy pod streli atentatorja. Tu smo videli tudi cel vlak z orjaško lokomotivo, helikopterje, avione, razne stroje in druge industrijske izdelke, pa tudi precej stekla, kristala. Dobil sem vtis, da so Američani sila ponosni na svoje civilizatorske in tehnične dosežke.

Zdaj je že sobota, 8. oktobra

Ura bo kmalu pol sedmih jutraj. Tedaj krenemo na pot, stvari so že spakirane. Danes bova delala še na tem področju (Michigan), zvečer naju čaka pet ur vožnje z Billovim GMC-jem do Chicaga. Tam se bomo zadrževali naslednji teden, od tam poletiva čez osem dni nazaj v New York in potem naprej (oziroma nazaj, jaz). Včeraj smo delali (Bill se ne izmika nobenega dela, tudi prenašanja precej težkega stroja ne, čeprav je na videz zelo uraden, v brezhibni obleki s kravato, sicer pa na njegovo željo tudi midva s Tihomirjem po prvih bolj »športnih« dneh razveseljueva Američane s kravato) v eni največjih prodajal Jakobson's, v Birminghamu. Napovedi, da bo tu velik naval, se niso uresničile, saj »mojster brusilec in dizajner« Tihomir, tako je bilo napisano na obvestilih o najinem obisku v trgovinah, v prvem polčasu od 11. do 14. ni imel niti enega napisa. Proti koncu, zvečer, se je nekaj nabralo. Mislim pa, da akcija kljub temu uspeva, in da je dobro ime (če ga pač uspevamo delati) firmi »Miller – Rogaška« zelo potrebno. To nam mogoče še najbolj manjka, (sicer ne morem trditi, da smo na slabem glasu) poleg nujnega zvišanja kvalitete materiala, da bi lahko postali dražji v rangu, v katerem se že nahajamo. Takšno sliko dobivam, ko si v prostem času ogledujem police s kristalom raznih proizvajalcev, primerjam cene, kvaliteto. Naše kolekcije so lepe, za kupca zanimive, kot sem omenil, nam manjka le še višji kvaliteten nivo. Naše steklo v Ameriki ni na razprodaji, svoje mesto ima skupaj z najuglednejšimi svetovnimi firmami. Razlike v cenah pa so občutne zlasti pri večjih artiklih, skledah, vazah, seveda v našo škodo. Trgovina Jacobson'sa v East grand

Rapidsu mi je bila doslej najbolj simpatična. Zanimanje kupcev za graviranje je bilo izredno. Razen Billa je govorila z njimi tudi Vandie, mislim, da je bilo zadovoljstvo obojestransko. Delovni čas smo zato podaljšali za eno uro, zdaj pa se peljemo po precej prazni avtomobilski cesti proti Chicagu. Namestili smo se v trgovini »Marshall-Fields« – A firme, ki nas bo gostila ta teden. Oddelek k kristalom je bil velik, oblikovan kot nekak labirint s stenskiimi ogledali, luči iz različnih smeri, prava galerija. Tu dobi kristal resnično vse možnosti, da ponudi opazovalcu svoje čare. Hiša je objavila v časopisih kot reklamni oglas srečanja z mojstrom iz Rogaške, zato so nekateri prihajali ravno zaradi tega, se zanimali in spraševali, kako dela Rogaška, pa tudi, kako je v Jugoslaviji, kje pravzaprav je sploh Jugoslavija in podobno.

Tu sem se srečal tudi z zelo priljubljenim Slovincem, ki je sodelavec radia Chicago, dela kot sociolog v socialni službi, vsi tukajšnji rojaki ga dobro poznajo, to je Toni Gaber. Tudi njega je privabil glas o obisku iz Rogaške, le tega namerava uporabiti v petkovem radijskem programu v slovenščini. Ko se nama je predstavil, ni skrival ponosa, da jugoslovanska, slovenska firma nastopa v daljni Ameriki korektno in s tem širi o svojem delu in tudi celi deželi dober glas. To ni pravo domotožje, ampak neizbrisan občutek pripadnosti narodu, globok patriotizem.

Bill je bil danes očitno zadovoljen. Z nama je cele dneve, od jutra do noči. Ali je to odraz njegovega odnosa do dela, visoka zavest, vljudnost ali splošna delovna navada Američana? Doma ima družino.

Torek, 11. oktober

Ko se zbudiva okrog pol sedmih, navadno prižgeva televizor, program je zelo pester, zanimiv bolj seveda za ustanovitelja, ki hoče čimbolj utrditi angleščino in se tu v svojem bivanju čimbolj vsestransko vklopiti v življenje. Ob pol sedmih, ko je tu TV najbolj gledana, je bilo danes v poročilih okrog dve minuti, sorazmerno zelo veliko časa, namenjeno Jugoslaviji.

Z razburjenjem sva prisluhnila, še posebno, ker nama je včeraj ameriški Slovenec iz Chicaga Toni Gaber povedal, da je na prvi strani čikaškega dnevnika na veliko pisalo o jugoslovanski krizi, tudi o nekakšni grožnji predsednika, da bo vzpostavljena vojaška oblast, če ne bodo prenehali razni shodi, ki še povečujejo gospodarsko in narodnostno nestabilnost države in so že zamajali njene temelje. No, novica po televiziji zaenkrat ni bila tako huda, ampak je zelo realno prikazala razmere v naši domovini. Nacionalistični shodi, podatek, do katerega se naši učenjaki ne morejo prebiti: 270 odstotna inflacija, brezposelnost na

Kosovu, možnost razcepitve Jugoslavije... Ali se bo kaj spremenilo v tem tednu. Tolikšno zanimanje v ZDA za Jugoslavijo je bilo po vojni samo ob zdrabi z Informbirojem in ob Titovi smrti. Ali me čaka doma (neprijetno) presenečenje?

Mineva drugi dan bivanja v Chicagu, pravzaprav v bližnjem mestu Saint Charles. Drugi dan v (drugi) trgovini Marshall field'sa v Chicagu se mi zdi manj uspešen. V tej trgovini tudi druge firme (pred kratkim Waterford) s svojimi demonstratorji niso dosegle ničesar. Nekateri kupci so jim komade z vgraviranim napisom celo vračali, reklamacija zaradi slabe pisave! Trgovina je sicer vrhunska, toda ljudje so nekako apatični. Po raznih obvestilih sodeč je tu podobnih gostov in srečanj več vsak dan (šivilje, frizerji, parfumerji, keramiki...) Zdelo se mi je, da je srce vele mesta utrujeno.

Prodajalka mi je na prošnjo dala več prospektov raznih proizvajalcev kristala. Po končanem šihu smo si ogledali mesto Chicago.

Sreda, 12. oktober

Ob deset minut čez osem zjutraj je poklical po telefonu vodja komerciale, Franci Jankovič. Tihomir mu je opisal sprejem in delo tu zelo pohvalno. Tudi mene je vprašal o vtisih, jaz pa sem že nestrpnost čakal na prvi stik z domovino. Pregeljal mi je strah s tolažbo, da je stanje doslej pri nas še »normalno« mogoče se stvari le še stopnjujejo, z uličnimi zbori in pohodi na jugu bo treba nehati. V tem prijetnem pogovoru mi je sogovornik še obljubil, da bo telefoniral ženi Lenki in ji sporočil, da je vse v redu in da se kmalu vrnem.

Četrtek, 13. oktober

Poklicala naju je Breda Remec, univerzitetna profesorica na koledžu v Chicagu. Spoznali smo se včeraj v trgovini »Marshall field« v Oakbrook. Z najinim nastopom oziroma demonstriranjem je bila zelo zadovoljna kot opazovalka. Pohvalila je najino poglobljeno delo in zbranost pri njem. Rekla je, da velja kristal pri Amerikancih za dragocen material – že zaradi cene same, cenijo ga pa tudi zaradi njegove estetike. Meni je zaupala, da je opazila, kako je z mojim delom zadovoljen tudi manager (Bill) in mi čestitala, to je bil zame velik kompliment.

Breda nama je že včeraj med delom zaupala, da je doma iz Brežic, v Ameriki živi od leta 1965 in je bila sošolka zobozdravnice Erike, ki ima pod kontrolo tudi moje, vse bolj razredčene zobe. Svet je majhen.

Sicer smo pa s sprejemom in odzivom v tej moderni trgovini v novem urbanem naselju s premožnimi prebivalci zelo zadovoljni. Ljudje so se z živim zanimanjem ustavljali ob našem »šanku«, starejši možakar Čeh po ro-

Samo kvalitetno delo v vseh fazah proizvodnega procesa, zagotavlja takšen končen izdelek, primeren za zahtevno ameriško tržišče. (foto Z. Novak)

du, rojen v Ameriki z ženo Jugoslovanko, tudi rojeno v ZDA, je potegnil iz torbe večjo cilindrično vazo z graviranim lovskim motivom. Kupil jo je med letovanjem na Jadranu. Vaza je imela izbočeno dno, doma je imel poseben obroč kot podstavek zanjo. Z malo iznajdljivosti sem mu napako odpravil in dobila sva napitnico, deset dolarjev. Branila sva se, saj je napaka bila naša (izdelek našega »znamenitega« design studia GRY Kozje) in da se opravičujeva. Na to je odvrnil, da vse to razume, da verjetno takšno robo z napakami pač prodajamo samo doma. Blagor nam!

Zdajle se peljemo z Billovo limuzino proti Chicagu, oglasili se bomo pri nekem znanem zobozdravniku, ki je obljubil, da nam bo priskrbel zalogo diamantnih igel, saj je Tihomir že praktično brez njih. Hitro se izrabijo zaradi uporabe brez vodnega izpiranja. Nato se bomo malo sprehodili po mestu in obiskali kak lokal.

Billova žena je praznovala rojstni dan, zato smo skupaj večerjali. Kupila sva ji bogat šopek in jo zelo presenetila z njim. Po večerji smo šli nakupovat v veliko blagovnico. Počasi se moram »oborožiti« za vrnitev. Kako nama bo to uspelo, še ne vem, saj sva oba s Tihomirjem tukaj že znana stiskača. In cene za naše pojme, če malo pozabim na naš »inflacijski repete«, v Ameriki niso nizke.

Nekaj malenkosti sem kupil med izletom v Chicagu po obisku pri zobozdravniku. No, tam je bilo zanimivo, možakar nam je razkazal svoje aparature in priporočil, naj kupi tudi firma Rogaška tak vrtni stroj kot ga ima

on; z brizganjem vode, močno lučko na koncu ročnika in – tristo tisoč obrati! Dobili smo škatlo diamantnih igel, plača seveda »Miller«, za protislugo pa smo temu resnemu in živahnemu starejšemu gospodu poklonili kristalno skledo. Nanjo sem med demonstriranjem vgraviral tri lovske motive. Mož je bil zelo počaščen. Jaz pa tudi, ko se je obrnil k meni in se zahvalil: »Thank You, sir!«

Petek, 14. oktober, Woodfield

To je mlado mesto v okolici Chicaga. Bill, ki ni le vesten poslovnež ampak tudi zanimiv vodič, je rekel, da je pred sedemnajstimi leti, ko je prišel v te kraje, tu bilo vse prazno. Slabše rodovitna zemlja, močvirja, gozd. Mesto sestavlja kakih dvajset ne previsokih blokov in okoliška naselja, ulice majhnih ličnih lesenih stanovanjskih hiš pastelnih barv. Ta naselja še kar rastejo. Blagovnica Marshall Field'sa je moderna velika gradba med »polji« parkirišč v trgovinskem centru mesta.

»Nastopili« smo v dveh delih – od enajstih do dveh in od sedmih do devetih zvečer. To je bil eden najlepših dni. Ljudje so se kar trumoma ustavljali ob najinem delovišču.

Napravil sem tudi svoje prvo (ameriško) remek delo. Na lepo, čisto (gladko, brez brušenih površin) skledo sem vgraviral dirjajočo jelenjad. Delo je vzbudilo veliko občudovanja, zlasti pri šefici oddelka. Bill je verjetno izraze njenega občudovanja prebral tudi med vrsticami in ji poklonil to delo. Ostala bo le fotografija, če bo seveda po sreči.

Sobota, 15. oktober

Pot od Saint Charlesa do naše zadnje postojanke na tej dvotedenski turneji je dolga le dobro uro. Poskušam vsrkavati še zadnje vtise in jih prenesti na papir. Jutri popoldne bom že v letalu na poti proti stari celini.

Gledam televizijo v hotelski sobi. Malo prej naju je pripeljal Bill z večerje, ki jo je pripravila njegova žena Su. Bilo je prijetno, naš manager ima lepo prostorno hišo z vrtom oziroma parkom. Večerja je bila tipična, ameriška. Pečeno meso »bif« in pečen neolupljen krompir, ki se še vroč razpolovljen lepo staplja z maslom, mešana solata z majonezo in mandarini, s predjedjo in nazadnje jabolčna pita. Seveda ni manjkala voda z ledom, ki je tukaj univerzalna pijača in – viski.

S povabilom na dom nama je Bill izkazal veliko čast, saj je znano, da Američani vabijo in sprejemajo v svojo hišo le dobre prijatelje.

Zadnja najina akcija v Marshall Field'su v mestu Old Orchard, v okolici Chicaga, je bila med najboljšimi. Mimoidoči so se z velikim zanimanjem ustavljali ob strojih in prav spoštljivo spraševali ali drugače poskušali nave-

zati stike z nama. Jaz sem uporabljal svoje komunikacijske rekvizite, s katerimi sem se med to ameriško prakso oborožil:

1. pogled
2. nasmešek
3. na vprašanje ali drug izziv odgovor: »Sori«, »aj dont spik ingliš«
4. ponavadi se je pogovor nato končal z razumevajočim prikimavanjem stranke in pohvalo mojega dela: »bjutiful, bjutiful« in mojo zahvalo za kompliment: »tenkju verimač«...

No, opisal sem najkrajšo verzijo, včasih je priskočil na pomoč Tihomir, včasih Bill in stvar se je razvila. Pogovori so bili različni, a vsi zanimivi. Američani večinoma ne vedo točno, kje leži Jugoslavija, tako, da smo včasih morali biti tudi propagatorji, mini ambasadorji naše »daljne« domovine, poleg plačane funkcije – animacije kupcev firme »Miller – Rogaška inc.«.

V tem zadnjem dnevu srečanj s kupci in osebjem v trgovinah z našim steklom je prišla poklepetat z menoj tudi prodajalka – naše gore list. Oče Srb, mati Slovenka, mož Bosanec, rojena med vojno. Glede na njen mladosten izgled sem se ob tem zadnjem podatku začudil: »Med vojno, med katero vojno (ste rojeni)?« Med smehom mi je odvrnila »Katero, menda ne med prvo svetovno!« Nad lanskoletnim bivanjem v Jugoslaviji (večkrat letuje z družino v stari domovini) je sicer razočarana, ker so bojda začeli tujce preveč guliti, o lepotah Jugoslavije pa govori kot o devetih nebesih. Ali je vse to, kar tam vidiš, sploh mogoče, tako lepe dežele ni nikjer na svetu. Evropa, nasploh stari svet Američane vznemirja, želijo si te drobnarije, tudi zaostalosti. Tja bi želeli pobegniti iz preurbaniziranosti. Bogati želijo zapustiti deželo sanj vseh revežev sveta.

V teh razmišljanjih me dopolnjujejo misli Mirana Ogrina, našega velikega potopisca:

»Amerika je družba obilja, zato ne razmišlja. Filozofira tisti, ki nima – Orientalec... Tudi v Evropi preveč teoretiziramo. Komunizem, fašizem, sindikalizem so proizvodi evropske družbe.« Dodam lahko le to: Vsi trije pojmi so v Ameriki enako osvojeni.

Sicer se pa ravno zdaj – v volilnih bojih – v javnosti precej operira s političnimi sredstvi. Čudimo se, kako da so se začeli pri nas novinarji ukvarjati s politikom. To je normalno v demokratičnih sistemih. Ameriški politiki se zavedajo moči, s katero razpolagajo novinarji oziroma množična občila.

Tako ravno po zaslugi občil ni nikarkršna skrivnost, da je sedanja republikanska vlada sicer učvrstila in dvignila mednarodni ugled Združenih držav, kljub pridobljeni ameriški samozavesti pa gospodarstvo nazaduje. Pri nas so se osem let prepirali in se brez pravih podatkov niso mogli poenotiti

v vprašanju, če je Jugoslavija res v krizi in kako to formulirati. Kabinetska-ideološka kratkovidnost! Verjamem, tudi dokazi so za to, da tudi ameriška »oblast« ne želi prav vsega zaupati niti novinarjem niti državljanom. Toda v demokraciji imajo institucije omejeno moč. V Ameriki je v tem trenutku znano, da rast produktivnosti usiha.

AMERIKA

Daljna Amerika,
glas Amerike,
brezkončni ocean –
Atlantik,
farme, kavboji,
vse to –
kje je vse to?
Indijanci,
prerije,
saluni, šerifi,
sleparji,
zlati rudniki,
umazani črnuhi,
bela gospoda,
gangsterji,
vse to –
kje je zdaj vse to?

Amerika,
dober dan!
Ne znam angleško,
a razumem vas.
Iz velikih kočij
stopate na tlak,
brez klobukov
in brez bendža,
ček imate v žepu,
o, Amerikanci,
pustolovci,
srce in razum.
Dober dan,
mister nebotičnik,
Amerika, dober dan!

F. ČERNELČ

Družinski prihodek je enak kot pred petnajstimi leti, čeprav je danes številno družin z dvema zaposlenima višje. Vedo tudi, kam odteka denar iz državnih blagajne:

- 28% narodna obramba
- 47% sociala,
- 14% obresti za vladine dolgove,
- 11% osebni stroški administracije v Washingtonu

Nedelja, 16. oktober

Pravkar je telefoniral Bill in sporočil, da pride čez eno uro. Zdaj je deset, ob tričetrt na eno bo vzletel avion v Chicagu, s Tihomirjem poletiva v New York, od tam bom nadaljeval pot ob sedmih zvečer po lokalnem času sam. Prtljaga že čaka. V kovčku so poleg oblek, srajc, kravata in raznih drobnarij tudi kavbojke, s katerimi sem vzbudil pozornost v prvih dneh,

ko še nisem bil dovolj »fin«. Od kod temu Jugoslovancu tako super farmerke?! O, yes, made in YU.

Globoko pod nami so bele krpice oblačkov nad rahlo nagubano modrino Michiganskega jezera, za nami se izgublja v sivino obrisi stolpnice središča Chicaga. Tihomir mi naroča, kar je nameraval napisati v pismu Reziki, svoji ženi, a načrta ni uresničil. Zlasti naj jo rešim nepotrebnih skrbi, da je tu vse O. K., da »nas preganjajo kot živali« in ni časa za kakšne zabave in iskanje nevarnih zvez.

Na letališču v New Yorku smo pristali nekaj čez četrto uro, med poletom smo namreč prešli časovni pas in premaknili kazalce za dve uri naprej. Angie naju je pričakala v letališki stavbi, uredila vse za moje nadaljevanje poti. Polet JAT-ovega letala je po voznem redu ob 19. uri. Sporočili so nam, da bo letalo poletelo z zamudo, ob osmih (20.) Ob osmih pa so povedali, da zaradi čiščenja aviona predvidevajo polet okrog devete ure. Toda letalo ni in ni hotelo biti čisto vse do desete ure. Angie in Tihomir sta mi dolgo s potrpljenjem delala družbo. Oba sta imela veliko skrb za moje potovanje, a sta me nazadnje le zapustila samega še pred poletom. S sedežem točno nad krilom pri oknu sem izgubil ameriška tla »pod nogami« natanko bo 10.09 ali ob treh in devet minut po našem, srednjeevropskem času. Ta noč bo pač za toliko krajša kot je bil daljši dan potovanja v Ameriko pred dvema tednoma. Spet kot tedaj opazujem pod seboj ti-soče luči New Yorka, dobro so vidni obrisi Manhatna, začenja se ocean. BA-baj, Amerika!

Tako je mojega prvega potovanja čez lužo konec, v jugoslovanskem letalu, z našim časom na kitajski uri, ki sem jo kupil za dva dolarja v Ann Arborju v Michiganu, se počutim že kot doma. Čeprav so pod nami in pred nami še neskončne milje oceana in bomo pristali na jugoslovanskih tleh po osmih urah letenja nekaj čez enajsto uro dopoldne. V tem času bom poleg spanja utegnil še kaj zapisati v tale svoj ameriški dnevnik, ki se je iz prvotno zamišljenih beležk spremenil že kar v mini roman.

Vse kar je v njem zapisano, je nastalo pod močnimi vtisi, ki jim marsikdaj nisem bil kos. Najbrž je marsikatera ocena ali razmišljanje v teh zapisih tudi plod zmedenosti človeka, ki je tako nepričakovano »padel« v nek novi, tuji, povsem neznani svet. Amerika.

Amerika ni le močan gospodar lepega dela našega planeta, je za Evropejca, še bolj za Jugoslovana tudi drugačna civilizacija. Zlasti stopi v oči takoj ob prihodu, že ob prvem srečanju z njo bogastvo in discipliniranost vseh delov, vseh elementov te civilizacije. Razsojanja o medsebojni odvisnosti le-teh pa si ne prilaščam.

F. ČERNELČ

Pomembno priznanje na BIO 12

Priznanje za Steklarno in Tihomirja Tomiča

Serijska BIO 12

12. bienale industrijskega oblikovanja – je bil od 3. 10. do 24. 10. 1988 v Ljubljani. To je mednarodna manifestacija, katere so se udeležili proizvajalci in oblikovalci iz 15 držav. Naša steklarna in Tihomir Tomič sta na tem pomembnem srečanju dobila častno

pohvalo za serijo izdelkov iz svinčene brušenja stekla, ki smo jo imenovali Steklarna garnitura BIO – 12. Podeljenih je bilo 10 zlatih medalj in 28 častnih pohval. Naj omenimo, da je na bienalu sodelovalo več kot 300 oblikovalcev in da so že kriteriji za izbor

eksponatov za uvrstitev na BIO bili strogi. Zato je to priznanje pomemben dosežek in bi moral biti vzpodbuda za nastope na tem vse pomembnejšem srečanju tudi v bodoče.

Z. N.

50 let naše godbe na pihala

Častitljivi jubilej!

Godba na pihala naše steklarne je bila ustanovljena leta 1938 na pobudo takratnega sindikalnega vodstva, imenovala oziroma njeno uradno ime je bilo Godba na pihala steklarskega delavstva. Sestav godbe je bil takrat v celoti iz delavcev steklarne, pretežno steklopihačev in brusilcev.

Prvi kapelnik godbe je bil Laneger Ivan, steklarski mojster in podkapelnik Karat Stanko, mojster brusilec.

Godba je uspešno delovala vse do leta 1941, ko je nemška nacistična vojska zasedla našo domovino.

Že v jeseni 1941 so nemški nacisti izselili nekaj družin, med katerimi je bilo precej godbenikov. Člani naše godbe so bili zavedni Slovenci in voditelji delavstva v naši Steklarni in so imeli velik vpliv. Zato so bili trn v peti okupatorju. Najhujši udarec za našo

steklarno in godbo pa je bil 22. julij 1942, takrat je godba izgubila glavni del vodilnega kadra. V Celjskem starem piskru so bili ustreljeni: kapelnik Ivan Laneger, podkapelnik Slavko Karat, godbeniki Engelbert Weinberger, Franc Lipušek, Robert Blaško, Slavko Košak, Franc Košak.

V partizanih je še isto leto padel Jože Kobilšek. Kot partizana pa sta padla na Hrvaškem brata Simončič Jelko in Slavko.

Preostale godbenike pa je okupator

prisilno mobiliziral na fronto. Mnogi so padli na vzhodni fronti, le redki so preživeli. Godbo so Nemci skušali obnoviti vendar niso imeli uspeha.

Po osvoboditvi smo na pobudo še nekaj preživelih članov godbe z delom nadaljevali.

Prvi kapelnik po osvoboditvi je bil Drago Nevšimal, ki je uspešno nadaljeval delo godbe. Vključeno je bilo precej mlajših članov in gostovali smo na vseh prireditvah v občini Šmarje pri Jelšah. Pozneje nas je dolga leta vodil kapelnik Jože Mecilovšek, nekaj časa tudi Adam Bičkaj, sedaj je že čez deset let kapelnik naše godbe Franjo Stančin, »Žiga«, ki uspešno vodi našo godbo.

V svojem delovanju po osvoboditvi je godba na pihala imela precej uspeha, saj je večkrat nastopala na koncertih v parku zdravilišča in tudi na drugih proslavah in festivalih. Bila pa so tudi težka obdobja, padec kvalitete. Vendar so taka nihanja navzoča pri vsej amaterski dejavnosti zaradi upada zanimanja. Odhode starejših članov

Aktualna mini humoreska

Rentabilna kvalifikacija

»Danes proslavljam desetletnico gostovanja v kartoteki zavoda za zaposlovanje. In takšen jubilej se mora proslaviti.«

»Najprej direktor moje delovne organizacije«. »Zakaj si pa njega povabil?«

»Mislil je, da se bom znašel in me je imenoval za tehnološki višek. Tako je tudi bolje, sedaj so nelikvidni in vprašanje dnevov je, kdaj bodo zaprli tovarno.«

»Kateri so še povabljeni?«

»Direktor, pri katerem v prvem poizkusu nisem uspel pri razpisu. Po nekaj dneh poizkusnega dela so mi dejali, da se nisem izkazal v praksi. Sreča pa taka, oni se danes potrjujejo z minimalnimi osebnimi dohodki.«

»In naprej?«

»Tu je še tretji direktor in zanj pripravljam posebej slavnostno postrežbo. Kako tudi ne bi... Res niso v stečaju, pa tudi v klubu izgubašev niso, vendar še veliko hujše.«

»Kaj se jim je zgodilo, so prebili plafon?«

»Res so ga. Če prekoračiš z okvirji določen obseg osebnih dohodkov po interventnem zakonu, moraš vrniti kar si prejel po plačilnem spisku.«

»Prav jim je, zakaj se pa niso preračunali. In kdo še pride?«

»Ob vseh vodjih tozdov bom pogostil še referenta z zavoda za zaposlovanje.«

»Po celem desetletju čakanja na službo?«

»Zahvaljujoč prijavi na zavodu imam popust v mestnem prometu. Od njih sem dobil sem in tja tudi kakšen dinar. Najvažnejše pa je, da so me zaščitili vseh teh dohodkovnih nategovanj in kislih razočaranj.«

»Imaš vsaj leta za upokojitev?«

»O čem govoriš, človek. Kakšen pokoj?! Saj tudi tisti, ki so zaposleni nočejo v pokoj zaradi slabega povprečja in se tako branijo upokojenskega čeka.«

»Od česa boš pa živel pri tej inflaciji, druginji? Se zanašaš na kakšen socialni program?« »E, veš, tole čakanje mi je omogočilo da se prekvalificiram za res rentabilno delo.«

»Dovolj imaš administracije in pisnov?«

»Nasprotno. Ko sem v zavodu čakal na delo, sem napisal veliko prošenj za sprejem na delo, ker je pa ta problem tudi sicer vse prisotnejši, mi izkušnje, pri pisanju prošenj tudi za druge, še kako prav pridejo. Tako pa tudi dobro zaslužim.«

»PERA SREČKOVIĆ«

je nujno zamenjati z mladimi kadri. Morali smo se vodstveno in organizacijsko okrepiti. Mislim, da smo v precejšnji meri uspeli.

Zadnja leta smo dosegli precejšnji napredek, predvsem v kvaliteti igranja, saj smo se tudi številčno okrepili pretežno z mladimi ljudmi. Skupaj nas je sedaj 32, kar je razveseljivo.

Obnovili smo vse glasbene instrumente, saj so stari preko 20 let, tako da smo glede tega za nekaj časa brez skrbi. Nekaj instrumentov bo še treba dokupiti, ker se je interes mladih za igranje v naši godbi povečal. Steklarna nam je ob 50-letnici kupila nove uniforme. Za to se iskreno zahvaljujemo kolektivu steklarne.

Ob dnevu republike, 29. novembra, se bomo predstavili v Rogaški Slatini ob slavnostni akademiji z daljšim programom.

Pridite, upam, da boste zadovoljni z našim nastopom in ostali še naprej naši simpatizerji in prijatelji.

RUDI JUGOVAR

Ob mesecu požarne varnosti

Gasilske sirene tulijo

Okolje je treba čuvati, da ne pride do požara. Paziti moramo, da ne odvržemo gorečega predmeta.

Bil je lep popoldanski dan in veter je rahlo pihjal. Mamo sem zaposil, da me je pustila k sosedu. Vendar še nisem prispel do hiše, že je pritekel moj prijatelj, Jože in dejal, da lahko zažge suho travo. Tudi mene je razveselila ta novica in skupaj sva odšla sežigat. Prvi je prižgal on, nato še jaz in začelo je močno goret. Ogenj se je širil proti gozdu in vsa obupana sva začela gasiti. Mama in oče sta sprva samo opazovala, kako gasiva, nato pa sta pritekla pomagat. Skoraj smo že pogasili, ko je veter znova zapihal in ogenj je spet planil. Naposled sem našel vrečo, ki je bila polna vode in z njo udarjal, kolikor se je pač dalo. Ogenj je bil že pogasjen, ko so prispeli sosede. Ta dogodek sva si jaz in prijatelj dobro zapomnila.

Priznam, da gasilec biti ni lahko.
MARTIN POLAJŽER

Kadrovske zanimivosti za mesece avgust, september in oktober 1988

V oktobru nas je bilo 2270

Kar nekaj časa je minilo, odkar smo zadnjič skupaj pregledovali našo kadrovsko mapo. V avgustu nas je bilo 2220, v septembru 38 več in v oktobru največ – 2270.

Stanje, dne 31. 8. 1988 po TOZD

TOZD Osnovna izdelava	573
TOZD Dodelava	192
TOZD Kristal	655
TOZD Dekor Kozje	229
TOZD Servisne dejavnosti	93
TOZD Delavska restavracija	35
TOZD Dalmacijakristal	110
TOZD Tehnokristal	100
DSSS	233
Skupaj	2.220

V mesecu avgustu so prišli:

V TOZD Osnovna izdelava odnašalec Stanko Hlupič in pripravnik IV. stopnje Dubravko Stipčić ter Janko Vrdel. V TOZD Dodelava izdelovalec kartonske embalaže Rafael Sajko. V Delovno skupnost skupnih služb čistilka pisarn Marija Gluhak in čuvaja Branko Stojnšek ter Aleksander Halužan.

Odšli so:

Iz TOZD Osnovna izdelava odnašalec Ivan Drašković je dal odpoved, odnašalec pri Walter stiskalnici Josip Cerovski je bil upokojen, manipulativni delavec v strojni proizvodnji stekla Ali Avdija je tudi dal odpoved. Iz TOZD Kristal brusilec Milan Herček je odšel na sluzenje vojaškega roka. Iz TOZD Dekor brusilec II. d. k. Zlatko Resnik je dal odpoved. Iz TOZD Servisne dejavnosti ključavničar – izdelovalec brusilnih vreten Janez Inkret je odšel v pokoj. Iz Delovne skupnosti skupnih služb lanser proizvodnje Mirko Trunkelj je odšel v pokoj, referentka prodaje na tujem trgu II. Sandra Mašera pa je dala odpoved.

Stanje, dne 30. 9. 1988 po TOZD

TOZD Osnovna izdelava	572
TOZD Dodelava	191
TOZD Kristal	686
TOZD Dekor Kozje	232
TOZD Servisne dejavnosti	98
TOZD Delavska restavracija	35
TOZD Dalmacijakristal	110
TOZD Tehnokristal	101
DSSS	233
Skupaj	2.258

V mesecu septembru so prišli:

V TOZD Osnovna izdelava krogličarji Anton Sledič, nabiralec dna Anton Esih, pripravnik II. stopnje Zlatko Gollec in pripravnik IV. stopnje Božidar Fiket ter Josip Drašković, kateri so

uspešno zaključili Steklarsko šolo, pripravnik IV. stopnje Klemen Drogenik, Anton Drogenik in Tomislav Krošlin. Tudi oni so uspešno zaključili druge šole usmerjenega izobraževanja. V TOZD Kristal brusilec II. Peter Jančič, pripravnik IV. stopnje Brankica Novak, Branka Klasič, Ksenija Lešer, Štefica Špiljak, Ivan Cerinšek, Irena Cerinšek, Irena Geršak, Martina Jagodič, Jožica Bračun, Mojca Rižner, Stanislav Šuc, Gordana Pongračič, Marjan Šprajc, Olga Pevec, Ivan Krklec, Snežana Malekovič, Ana Belcer, Branka Osvaldič, Milena Drogenik, Brigita Vantur, Verica Cesarec, Marjana Tkalec, Biserka Križanec, Zdenka Gorišek, Vjekoslav Grošič, Olga Černoša, Biserka Firšt, Lidija Špoljar, Snežana Mlinar, Marjana Ferlež, Andrej Kidrič, Anita Grahovar in Renata

KRATKA ZANIMIVOST

Delavski svet delovne organizacije je na seji 7. 11. 1988 sprejel sklep o povišanju lastne udeležbe za prevoz na delo in sicer na 24.000 din mesečno, s tem, da se bodo cene vozovnic sproti usklajevale z rastjo cen le-teh.

Sklep velja od 1. 11. 1988.

Crnogaj. Vsi so uspešno zaključili srednji program Steklarske šole. V TOZD Dekor brusilec I. d. k. Iztok Zupan, brusilec II. d. k. Anton Jazbec, pripravnik IV. stopnje Suzana Černelič. V TOZD Servisne dejavnosti soboslikar Jože Kotnik, mizar II. Tomi Bratuš je prišel iz DSSS, pripravnik II. stopnje Vlado Vnučec in Roman Struna, pripravnik IV. stopnje Jože Krušič ter Stanislav Podhraški. V Delovno skupnost skupnih služb skladiščni delavki Ivanka Sledič in Amira Neskič.

Odšli so:

Iz TOZD Osnovna izdelava krogličarji Zdravko Horvat, Jože Misija, Zdravko Škreblin in Leopold Podhraški so odšli na sluzenje vojaškega roka, krogličar Vlado Vincelj je bil izključen, odnašalca Bojan Švaljek in Miljenko Ilijaš sta odšla v JLA, pripravnik IV. stopnje Janko Vrdelej je odšel v JLA, pripravniku V. stopnje Samu Osojniku pa je poteklo delavno razmerje za določen čas. Iz TOZD Dodelava briketarska stekla Ksenija Čoh je dala odpoved. Iz TOZD Kristal brusilec I. Josip Jurak je odšel na sluzenje vojnega ro-

ka, brusilec II. Stjepan Flegar pa je bil izključen. Iz TOZD Servisne dejavnosti vodja kotlarne Slavko Mikša je odšel v zaslužen pokoj.

Stanje, dne 31. 10. 1988 po TOZD

TOZD Osnovna izdelava	582
TOZD Dodelava	191
TOZD Kristal	687
TOZD Dekor Kozje	230
TOZD Servisne dejavnosti	100
TOZD Delavska restavracija	35
TOZD Dalmacijakristal	110
TOZD Tehnokristal	101
DSSS	234
Skupaj	2.270

V mesecu oktobru so prišli:

V TOZD Osnovna izdelava odnašalci Ivan Hrčica, Vjekoslav Šplajt, Vinko Osek, Branko Štehec, Željko Gajšek, Božidar Brumen, Pero Šlogar, Darko Žnidarec, Stanko Lampret, Darko Korbar in Vladimir Križan. V TOZD Kristal vodja prodajalne Marta Kovačič, prodajalka Helena Steineker, prodajalka Karmen Kos. Vse so pričele z delom v novi prodajalni Linea v Mariboru. V TOZD Dekor brusilec III. d. k. Anton Križnik. V TOZD Servisne dejavnosti transportna delavca Jožef Jančič in Stanislav Drogenik. V Delovno skupnost skupnih služb prevzemna kontrolorka Marija Zakošek je bila premeščena iz TOZD Dekor.

Odšli so:

Iz TOZD Osnovna izdelava pomočnik strojnika Slavko Drozg je dal odpoved. Iz TOZD Kristal prodajalka Sonja Kolarič je dala odpoved, posluževalec v kemijski polirnici Vinko Lugačič je bil invalidsko upokojen. Iz TOZD Dekor brusilec III. d. k. Anton Štefančič in brusilec V. d. k. Vladimir Klakočar sta dala odpoved.

V zadnjih treh mesecih so se poročile:

Tanja Sinkovič poročena Valenčak, Josipa Halužan poročena Hrustić, Mirjana Karničar poročena Debeljak, Teodora Bovha poročena Resnik, Jožica Halužan poročena Vrhovski, Vilmica Špiljak poročena Halužan, Marjanca Horvat poročena Novak in Marija Lončarič poročena Roršek.

Vsem mladoporočenkam iskreno čestitamo!

V avgustu in septembru so se rodili:

Saša Krošlin Josipina hči, Ernest Belič Jožičin sin, Andrej Lučič Srečkov sin, Alja Prgin Zdravkova hči, Bojan Klavžar Vidičin sin, Dražen Kračun Rudijev sin in Isabela Kvačič Milenina hči.

Staršem od srca čestitamo, otrokom pa želimo veliko zdravja.
MARTA KAUCIČ

Za razvedrilo

Nagradna križanka št. 150

Med reševalce nagradne križanke št. 150 bomo razdelili za 12.000 dinarjev nagrad, in sicer prvo nagrado 5.000 dinarjev, drugo nagrado 4.000 dinarjev in tretjo nagrado 3.000 dinarjev. Pravilne rešitve nagradne križanke pošljite na naslov uredništva Steklar, Steklarna »Boris Kidrič«, 63250 Rogaška Slatina, Ulica talcev 1, ali pa jih oddajte v skrinjico za časopis Steklar pri vhodu v steklaro. Pri tem ne pozabite pripisati na pisemsko ovojnico z rešeno križanko: ZA NAGRADNO KRIŽANKO ŠT. 150. Rok za oddajo rešitve je 15. december.

Žreb je razdelil nagrade med reševalce nagradne križanke št. 149 takole: prvo nagrado 5.000 dinarjev prejme MATEJ BEDENIK, drugo nagrado 4000 dinarjev prejme BERTA ČOH in tretjo nagrado 3.000 dinarjev prejme KLAUDIJA MEGLIČ.

Nagrajencem čestitamo!

Pravilna rešitev nagradne križanke št. 149. – vodoravno: Rogatec, opast, desetica, reklo, ovenelost, stik, Nobel, Arktika, ale, Johnson, A T, čuk, Ebro, čedra, KC, riviera, Aida, obad, noč, goltač, O Č, ime Oneal, galebček, raskavec, Draga, Arkansas, ekran.

UREDNIŠTVO

AVTOR YINKO KORENT	PAST ZA MISI	UMETNO VLAKNO	STANJE STRTEGA CLOVEKA	SILA S KATERO PRITISKA MASA NA PODLAGO	PERZLIJA	KOŠČEK SUKANCA	JANEZ ERŽEN	PISATELJ HEMINGWAY	RISBA TONE KROVNIK	PREBI- VALKA SREDNJE- AMERIŠKE DRŽAVE	DRŽAVNIK VON BISMARCK	DOLGOREPA TROPŠKA PAPIGA	TRAVNIK	RAZTELE- ŠEVALEC
CESTNO KRIŽIŠČE PRI ROČ. SLATINI									AVSTRAL. MEDVEDEK VREČAR					
NOTRANJ- NOSTINA									SL. KOREO- GRAF (IKO) NEKDANJI SODNI PISAR					
ZUŽELKA TOPLIH KRAJEV							PAST INDUSTR. KRAJ PRI MARIBORU							
BIBLIJ- SKI PREROK						PREDSTOJ- NIŠTVO UNIVERZE								
ILOVICA				KEKČEVA SESTRA	AGAVI PODOBNA RASTLINA	ZAČETEK PREBAY- NEGA TRAKTA				ADOLF MOJCA DEZMAN				
TUJE MOŠKO IME						SL. SKLA- DATELJ (FRANČ) KOPITAR						ANDREJ MARINC PREBIV. AONLE		
OTOŠKI LOK MED S. IN J. AMERIKO								VERDIJE- VA OPERA IGRALKA NOVAK					IME ŽENE PRESE- DNICA GORBAČOVA	LEVSTIKOV JUNAK (MARTIN)
STEKLAR	SLOY. PEVKA (METKA)	PREBI- VALKA IRŠKE	BIBLIJSKI OČAK DREVESNI PANJ				BOLEČE SKRCENJE MIŠIC SMOLE				RIM. MIT. PODZEMLJE RISAR KRIŽANIC			
PREBI- VALCI DELA LJUBLJANE									ŽGALEC APNA ESTONEC					
VINO- RODNA RASTLINA					KRAJ MED BLEDOM IN BOHINJSKO BISTRICO NEZNANEC							IVAN POTRČ PAVLE ZIDAR		
OKOREN CLOVEK								DVOM						
OŠTEVANJE OPOMINJA- NJE								FILMSKI IN LIT. JUNAK DŽUNGLE						

Glasilo »Steklar« ureja uredniški odbor: Boris Firer, Anton Jost, Magda Jurjec, Zlatko Novak, Zvezdana Strašek, in Franc Županič. Predsednik izdajateljskega sveta Alojz Juhart. Predsednik uredniškega odbora Boris Firer. Glavni in odgovorni urednik Zlatko Novak. Tajnica uredništva Vida Juhart – Tehnično urejanje Igor Glavan – Uredništvo »Steklarja«: Steklarna »Boris Kidrič«, 63250 Rogaška Slatina, Ulica talcev 1, telefon (063) 811-611 – Glasilo izdajata Steklarna »Boris Kidrič« in Steklarska šola – Rokopisov in fotografij uredništvo ne vrača – Naklada 2500 izvodov – Tiska ČGP »Delo«, TOZD Tisk časopisov in revij, Ljubljana.